

JTF-suunnitelman toteutus Pirkanmaalla

Marko Mäkinen, Pirkanmaan liitto

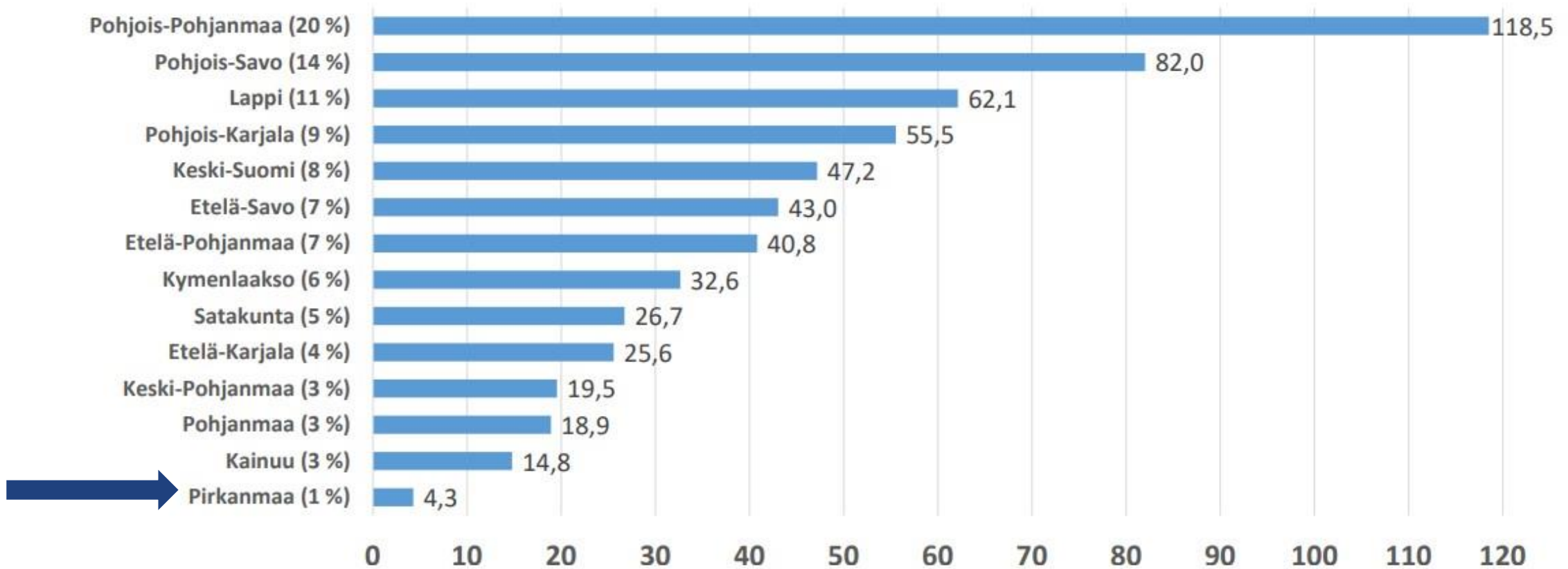
PIRKANMAA

JTF-rahoitus ja sen tarkoitus

- EU:n ilmastoneutraalia siirtymää tukee oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (Just Transition Fund, JTF)
- Sillä vastataan siirtymän sosioekonomisiin ja ympäristöllisiin haittavaikutuksiin aluetalouden ja työllisyyden vahvistamiseksi
- Suomessa perustana on hallitusohjelman linjaus turpeen energiakäytön puolittamisesta vuoteen 2030 mennessä
- Keskeistä on turvetuotannosta riippuvaisten alueiden elinkeinojen monipuolistaminen ja turvetoimialan työpaikkojen sopeuttaminen, maakunnan älykkään erikoistumisen strategiaa toteuttaen
- Pirkanmaan JTF-alue käsittää 4 kuntaa: **Kihniö, Parkano, Punkalaidun, Virrat**

JTF-rahoitus maakunnissa 2022 - 2027 (indikatiivinen, EU +valtio, m€)

Tuettavan toiminnan tyypit

1. Pk-yritysten kasvu, kansainvälistyminen ja innovointivalmiudet, toimintaa uudistavat ja tuottavuutta lisäävät investoinnit, tuote-, palvelu- ja tuotantomenetelmäkehitys
2. Elinkeinoelämälähtöinen innovaatiotoiminta ja TKI-yhteistyö; yritysten ja tutkimuksen yhteishankkeet
3. Uusi tai uudistuva liiketoiminta sekä yritysten jatkuvuus omistajavaihdoksin
4. Turvesektorin yrittäjien ja muiden toimijoiden osaamisen ja valmiuksien kehittäminen mm. puunkorjuun ja turvesoiden ennallistamisen aloilla
5. Uudelleen koulutus ja uusien taitojen hankkiminen; turvesektorilta työttömiksi jääneet tai työttömyysuhanalaiset, erityiskohderyhmänä nuoret
6. Uudet innovaatiot turpeen korvaamiseksi ja turpeen uudet innovatiiviset käyttömuodot
7. Uusiutuvan, vähähiilisen teknologian, bio- ja kiertotalouden ja energiatehokkuuden uudet ratkaisut ja TKI
8. Pk-yritysten bio- ja kiertotalouskonseptit
9. Selvitykset ja pilotoinnit turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistamiseksi ja jälkikäyttöön; myös turvetuotannosta poistuvien soiden yhteydessä olevat vesistöalueet, jos tarve liittyy turvetuotannon loppumiseen
10. Tekninen tuki

Pirkanmaan JTF-painotukset

Tavoitteena tukea sekä välitöntä sopeutumista poistumaan
että kestäväää siirtymää uusiin, monipuolisempiin elinkeinoihin

1. Yrittäjyyden, uusien yritysten ja työllisyysmahdollisuuksien edistäminen

- Turvealaan kytkeytyneiden yritysten jatkon turvaaminen ja liiketoiminnan kehittäminen uusilla aloilla (neuvonta, rahoitus, tuki)
- Uusien liiketoimintamahdollisuuksien tukeminen JTF-alueen tärkeillä toimialoilla, erityisesti valmistavan teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämisessä sekä bio- ja kiertotaloudessa
- Koulutustarpeiden kartoittaminen ja resurssien suuntaaminen aloille, joilla alueella on työvoiman tarvetta - erityisesti nuorten osaamistarpeisiin
- Uusien työelämälähtöisten osaamisen kehittämismallien hyödyntäminen
- Investoinnit uuden liiketoiminnan kehittämiseen ja konseptointiin turve- ja luonnonvara-alan yrityksissä (metsänhoito, puunkorjuu ja -kuljetukset, hakkuita lisäämättä)
- Investoinnit peltoenergiaviljelyn kalustoon sekä hakepolttoaineketjun kalustoon

2. Tutkimus- ja innovaatiotoiminta alan ja alueen uusien tuotteiden ja palvelujen synnyttämiseksi

- Turvetta korvaavien tuotteiden tutkimus- ja kehitystyö alueen TKI-yksiköiden tuella sekä yhteistyössä muiden JTF-alueiden kanssa (mm. uusien kuivike- ja kasvualustamateriaalien jalostus sekä korkeamman jalostusarvon turvetuotteet)
- Uusia kuivike- ja kasvualustamateriaaleja hyödyntävän liiketoiminnan kehittäminen alueen yrityksissä

Turpeen uusia, korkeamman jalostusasteen käyttömuotoja voidaan tutkia ja kehittää, jos ne eivät hidasta päästötavoitteiden toteutumista.

Voidaan myös tutkia uusia turpeennostomenetelmiä, joilla vähennetään turpeen noston yhteydessä syntyviä päästöjä.

3. Turvetuotantoalueiden paikallinen kehittäminen ja ennallistaminen, vesiensuojelu ja -hoito

- Ennallistamisen ja jälkikäytön suunnittelu, neuvonta ja toteuttaminen
- Entisillä turvesoilla toteutettava konetyö vaihtoehtoisten, hiiltä sitovien liiketoimintamahdollisuuksien luomiseksi (esim. kosteikkoviljely, kosteikot, ekomatkailu, metsäsektori)

Toimenpiteillä tulee olla merkittäviä kasvihuonepäästöjä vähentäviä tai ekosysteemejä ja vesistöjen tilaa parantavia vaikutuksia.

Metsittäminen on mahdollista vain, mikäli se ei lisää kasvihuonekaasupäästöjä.

Pirkanmaan älykäs erikoistuminen

JTF-toteutusten tulee tukea Pirkanmaan älykkään erikoistumisen strategiaa, erityisesti sen kärkeä ”Vastuullisesti uudistuva teollisuus ja hallittu kestävyysmurros”:

- Pyrimme kohti hiilineutraalia, fossiilisista energialähteistä riippumatonta taloutta ja tulevaisuutta.
- Käytämme osaamistamme ja teknologioitamme tätä tavoitetta edistävien, kansainvälisesti kilpailukykyisten ja levityskelpoisten ratkaisujen, konseptien ja tuotteiden jalostamiseen.
- Tavoittelemme johtavaa roolia ilmastopäästöjään tehokkaasti vähentävän, vastuullisen teollisuuden osaajana ja kehittäjänä. Luomme kestäviä ratkaisuja, datapohjaista palveluliiketoimintaa ja energiatehokkaita prosesseja.
- Keskitymme materiaalien ja muiden resurssien arvon säilyttämiseen niiden elinkaarta pidentämällä, uusiokäyttämällä, jakamalla niitä yhteiseen käyttöön ja hyödyntämällä tuotannon sivuvirrat.
- Kiinnitämme erityistä huomiota teollisuuden taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristöllisen vastuun toteutumiseen

Rahoituksen reunaehdot

- Pirkanmaan rahoitus on kaikista JTF- tuen kohteena olevista maakunnista pienin, ja kaikkia sinänsä mahdollisia toimintatyyppisiä ei ole Pirkanmaalla käytettävissä
- JTF-alueen elinkeinollisen uudistumisen kärkenä Pirkanmaalla on metalli- ja koneteollisuuden sekä saha- ja muun mekaanisen puunjalostusteollisuuden sivutuotevirtojen hyödyntäminen sekä uusiutuva energia
- Huomio erityisesti tuotantosuunnan vaihtajiin sekä nuoriin
- Koulutustoimenpiteitä ei rahoiteta JTF-varoin, lähinnä mahdollisia toimia ovat koulutustarvekartoitukset ja uudet työelämälähtöiset osaamisen kehittämismallit (ESR-rahoitus kuitenkin käytössä JTF-alueellakin)
- Turpeen uusien, korkeamman jalostusasteen käyttömuotojen kehittäminen on mahdollista, edellyttäen että päästötavoite ei vaarannu
- Kaikissa rahoitettavissa toimenpiteissä periaatteena on *”do no significant harm”*, eli ei saa aiheuttaa haittaa luonnolle, ilmastolle, vesistöille, ympäristölle
- Kaikkien hanketoteuttajien ei tarvitse toimia JTF-alueella, kunhan hyödyt kohdistuvat sinne
- Hankkeet voivat olla myös ylimaakunnallisia, jos ne ovat kaikkien kohteena olevien alueiden JTF-suunnitelmien mukaisia

JTF-rahoitusuunnitelma

